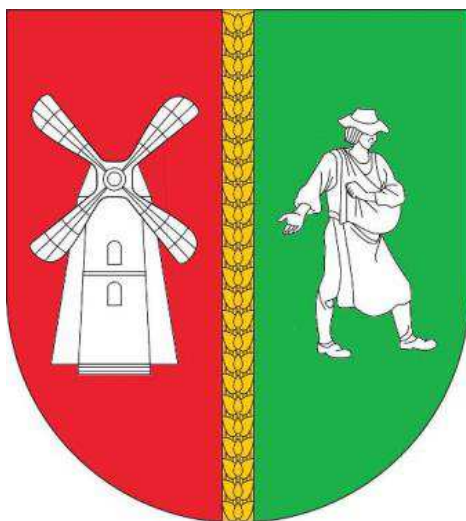

*Sprawozdanie
z realizacji Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
za 2014 rok
oraz Gminnego Programu
Przeciwdziałania Narkomanii
za 2014 rok*

Podstawa prawna **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok:**

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1356),
2. Uchwała Nr XXXII/262/13 Rady Gminy Sicienko z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok.

Zadania wynikające z treści art. 4 ww. ustawy:

- 1) *zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,*
- 2) *udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,*
- 3) *prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,*
- 4) *wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,*
- 5) *podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,*
- 6) *wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie centrów integracji społecznej.*

Podstawa prawna **Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2014:**

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 roku, poz. 124),
2. Uchwała Nr XXIII/263/13 Rady Gminy Sicienko z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2014.

Główne zadania wynikające z ww. ustawy to:

- 1) *zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,*

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Źródłem finansowania zadań zapisanych w gminnych programach są dochody budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Sporządzenie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Sicienko

GKRPA w roku 2013 zleciła wykonanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń na terenie Gminy Sicienko, poprzednia diagnoza wykonana została w roku 2010 kolejna zostanie wykonana w roku 2017.

Wnioski ujęte w diagnozie były cenną i niezwykle ważną informacją dla opracowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomani na 2014 rok.

W badaniu w roku 2013 udział wzięły 152 osoby (81 kobiet i 71 mężczyzn). Wśród respondentów zdecydowana większość badanych mieszkańców gminy Sicienko miała wykształcenie średnie lub wyższe (84,7% ogółu badanych). Wykształcenie większości badanych kobiet było wyższe (48,1%) oraz średnie (35,4%), podczas gdy 11,4% badanych kobiet miało wykształcenie zawodowe, a 3,8% badanych kobiet - podstawowe. Wśród badanych mężczyzn również przeważało wykształcenie wyższe (52,1%) oraz średnie

(33,8%). Ponadto 9,9% badanych mężczyzn miało wykształcenie zawodowe, a 2,8% badanych mężczyzn - podstawowe. Średnia wieku respondentów wynosiła 38,5 lat. Wnioski z diagnozy:

1. Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców gminy Sicienko:

- a) Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali bezrobocie, ubożenie społeczne oraz alkoholizm. Z pewnością w tych sferach są największe oczekiwania wobec władz, związane z podjęciem działań umożliwiających zwiększenie poziomu zatrudnienia oraz rozwiązywanie problemu alkoholizmu.
- b) Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk. Jednym z jego skutków jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. 44,4% badanych mieszkańców gminy Sicienko deklaruje, że doświadczyło w swoim życiu bezrobocia.
- c) Nieco mniej niż jedna czwarta badanych mieszkańców (21,7%) posiada wiedzę na temat działań prowadzonych przez władze lokalne, których celem jest wspieranie osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- d) Problem nadużywania alkoholu jest wymieniany jako jeden z najważniejszych problemów społecznych przez mieszkańców. Ponad połowa badanych uważa alkohol za towar szczególnie i postuluje za kontrolowaniem jego sprzedaży. Nieco mniej niż jedna trzecia badanych (30,1%) posiada wiedzę o prowadzonych lokalnie działaniach mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- e) Umiarkowanie poważny wśród badanych mieszkańców gminy Sicienko jest problem narkotyków. Odsetek badanych mieszkańców, którzy próbowali narkotyków (4,7%), jest nieznacznie niższy od wyników analiz ogólnopolskich. Zdecydowana większość ankietowanych nie używała narkotyków.

- f) Problemem środowiskowym jest również przemoc: 27,5% ankietowanych przyznało, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej, zaś 39,3% badanych zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy psychicznej. Ponadto 40,1% respondentów odpowiedziało, że zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów. Należy podkreślić, że zdecydowana większość badanych (73,8%) posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy.
- g) Szeroka oferta różnego rodzaju form gier hazardowych oraz ich dostępność sprawiają, że problem staje się coraz bardziej rozpowszechniony. 57,3% badanych mieszkańców wzięło przynajmniej raz w życiu udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, polegających na wysyłaniu płatnych smsów. 14,2% badanych grało przynajmniej raz w życiu na automatach, 12,2% badanych obstawiało przynajmniej raz w życiu zakłady bukmacherskie, zaś zaledwie 0,7% badanych przyznało, że grało kiedykolwiek w grę na pieniądze w Internecie.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży w gminie Sicienko:

- a) Spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przyznało się do tego 30,1% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 58,1% badanych gimnazjalistów. Ponadto 3,5% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 18,6% badanych gimnazjalistów przynajmniej raz w życiu upiło się, tracąc kontrolę nad własnym zachowaniem.
- b) Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe uczniowie często wskazują na picie okazjonalne, chęć zaimponowania lub presję rówieśników, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby.
- c) Badania wykazały, że umiarkowanie dużo badanych młodych mieszkańców gminy Sicienko ma kontakt z tytoniem oraz narkotykami. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznało się 21,2% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 41,6% badanych gimnazjalistów. Niewielki odsetek badanych uczniów szkół podstawowych (7,1%) przynajmniej raz w życiu użył narkotyków. Odsetek badanych gimnazjalistów sięgających przynajmniej raz w życiu po narkotyki wyniósł 13,4%.

- d) Jednocześnie niepokojący jest względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych.
- e) Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu, narkotyków i paleniem papierosów.
- f) Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że rodzice dość często nie zauważają tego, że ich dzieci znajdują się pod wpływem alkoholu. Uzyskane wyniki powinny zaalarmować rodziców i opiekunów, aby poświęcali swoim dzieciom więcej uwagi i nie zapominali o odpowiedzialności, jaką za nie ponoszą.
- g) Umiarkowanym problemem w gminie Sicienko są przypadki agresji i przemocy, z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. 21,2% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 34,3% badanych gimnazjalistów przyznaje, że zna osoby, które doznają przemocy ze strony rówieśników lub członków rodziny.
- h) Dopalacze cieszą się niewielką popularnością wśród młodych mieszkańców gminy w porównaniu do narkotyków – 3,5% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 7,1% badanych gimnazjalistów przyznało się do zażywania ich, a 7,1% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 11,9% badanych gimnazjalistów zażyłoby dopalacze, gdyby miało do tego okazję.
- i) 37,1% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 36,8% badanych gimnazjalistów wzięło przynajmniej raz w życiu udział w konkursach organizowanych przez gazety, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. 48,6% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 57,5% badanych gimnazjalistów przynajmniej raz w życiu zagrało na automatach. Zdecydowanie mniej uczniów z obu grup wiekowych obstawiało zakłady bukmacherskie lub grało na pieniądze w Internecie.

3. Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych:

- a) Analiza postaw wychowawczych badanych mieszkańców wykazała, że nie uznają oni specjalnych okoliczności, które usprawiedliwiałyby stosowanie przemocy. Te wyniki

mogą być wskaźnikiem właściwych postaw rodzicielskich wobec wychowania młodych ludzi, w którym przemoc nie powinna mieć miejsca.

- b) Większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach.
- c) Zdecydowana większość badanych uczniów z obu grup wiekowych deklaruje, że zareagowałoby w sytuacji bycia świadkiem zachowania agresywnego, co jest pozytywnym zjawiskiem i pokazuje, że młodzi ludzie nie są obojętni wobec zjawiska agresji. 14,2% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 13,7% badanych gimnazjalistów deklaruje, że w sytuacji bycia świadkiem zachowania agresywnego nie zareaguje, natomiast 10,4% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 13,7% badanych gimnazjalistów deklaruje włączenie się do bójki. Uzyskane odpowiedzi świadczą o konieczności kształtowania u młodych ludzi właściwych postaw wobec zjawisk związanych z przemocą, które pomogą aktywnie jej przeciwdziałać.
- d) Większość badanych młodych mieszkańców gminy Sienko, podobnie jak w badaniach ogólnopolskich, dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. 73,5% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 61,4% badanych gimnazjalistów deklaruje, że ich opiekunowie rozmawiali z nimi na temat szkodliwości używania narkotyków. 82,3% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 84,8% badanych gimnazjalistów uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol).
- e) W grupie młodych ludzi 88,5% badanych uczniów szkół podstawowych oraz 82,8% badanych gimnazjalistów deklaruje, że nie sięgnęłoby po narkotyki, nawet gdyby nadarzyła się ku temu okazja. Świadczy to o dużej świadomości związanej ze szkodliwością substancji odurzających.
- f) Zdecydowana większość badanych młodych mieszkańców gminy Sienko jest świadoma zagrożenia cyberprzemocą oraz uznaje za niestosowne podawanie swoich danych osobowych przypadkowym osobom poznanym w Internecie.

g) W 2012 roku przeprowadzone zostało badanie uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych dotyczące używania narkotyków oraz przemocy. Wyniki uzyskane w tej diagnozie są zbliżone do wyników badania z 2012 roku. W grupie badanych gimnazjalistów, zbliżony do wyników badania z 2012 roku odsetek uczniów miał kontakt kiedykolwiek z narkotykami i dopalaczami, również uczniowie w podobny sposób oceniali bezpieczeństwo w szkole oraz rozpowszechnienie przemocy w otoczeniu. W grupie uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych wzrósł, w porównaniu do 2012 roku, odsetek uczniów, którzy uczestniczyli w programach profilaktycznych w szkołach. W porównaniu do badania z 2012 roku, znacznie wzrósł odsetek badanych uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, którzy przyznali, że znają w swoim otoczeniu osoby używające narkotyków. W grupie uczniów szkół podstawowych wzrósł nieco, w porównaniu do badania z 2012 roku, odsetek uczniów przyznających się do przynajmniej jednokrotnego użycia narkotyków i dopalaczy, a także odsetek uczniów deklarujących, że sięgnęliby po narkotyki i dopalacze, gdyby mieli taką okazję, jak również odsetek uczniów znających w swoim otoczeniu przynajmniej jedną osobę, która doznaje przemocy ze strony członków rodziny lub rówieśników.

4. Strategiczne kierunki realizacji gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych w przyszłych latach:

- a) Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie wiedzy dzieci i młodzieży na temat negatywnych konsekwencji spożywania napojów alkoholowych oraz wspieranie zachowań abstynenckich wśród dzieci i młodzieży,
- b) Ochrona dzieci i młodzieży przed wchodzeniem w kontakty z napojami alkoholowymi poprzez zwiększanie świadomości dorosłych mieszkańców na temat odpowiedzialności jaką ponoszą za dzieci i młodzież oraz wzmocnienie kontroli pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych, aby przestrzegali ustawę o wychowaniu w trzeźwości.
- c) Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie świadomości dorosłych mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji sięgania po napoje alkohole.
- d) Zapewnienie ciągłości świadczenia usług dla osób uzależnionych oraz ich rodzin oraz zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat możliwych form pomocy.

Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku

Wójt Gminy Sicienka, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwaną dalej GKRPA lub gminną komisją). Zgodnie z art. 4 ust. 4 ww. ustawy w skład gminnej komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki. Są to:

- Pani Jadwiga Jarosz – Kierownik Referatu Kadr i Płac oraz Świadczeń Rodzinnych Urzędu Gminy w Sicienku – przewodniczący,
- Pani Anna Rudniak – dyrektor BOSS w Sicienku – członek,
- Pani Wiesława Strzelecka - pracownik socjalny GOPS w Sicienku – członek,
- Pani Małgorzata Wojnowska – dyrektor Szkoły Podstawowej w Kruszynie – członek.

Działania komisji opierają się na rocznym planie pracy oraz regulaminie pracy. Z każdego posiedzenia sporządza się protokół oraz listę obecności. Posiedzenia robocze komisji zwołuje jej przewodniczący. Odbywają się one przynajmniej raz w miesiącu.

W poszczególnych miesiącach 2014 roku liczba odbytych posiedzeń wyniosła:

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
Liczba posiedzeń	1	1	1	2	2	2	3	1	2	1	1	1	18

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje i realizuje następujące zadania:

- 1) **W zakresie podejmowanych działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych GKRPA w Sicienku:**
 - dokonuje analizy potrzeb w tym zakresie,
 - obsługuje Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Sicienku,
- 2) **W zakresie udzielania osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:**
 - przyjmuje wnioski o zastosowanie leczenia,
 - motywuje i zobowiązuje do podjęcia leczenia odwykowego,

- kieruje osoby uzależnione na badanie przez biegłego sądowego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- kieruje sprawy do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- podejmuje działania zmierzające zapobieganiu przemocy w rodzinie,
- kieruje osoby uzależnione i uwikłane w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne,
- inicjuje i organizuje szkolenia, debaty i konferencje w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,

3) W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych

- inicjuje działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień (alkohol, narkotyki, przemoc, cyberprzemoc) wśród dzieci i młodzieży,
- inicjuje i prowadzi kampanie informacyjne skierowane do społeczności lokalnej,
- inicjuje i prowadzi kampanie informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży,
- inicjuje działania dla dzieci i młodzieży w zakresie konstruktywnego sposobu spędzania wolnego czasu,
- podejmuje działania o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowane do dzieci i młodzieży oraz rodziców,
- wspiera realizację pozalekcyjnych programów sportowych i socjoterapeutycznych,
- organizuje wyjazd dzieci na obóz socjoterapeutyczny,
- finansuje realizację we wszystkich szkołach programów profilaktyczno-wychowawczych („Spójrz inaczej”, „Unplugged- Bez wspomagania”, TZA-ART-Trening Zastępowania Agresji).

4) W zakresie podejmowania działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu:

- prowadzi działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych,
- prowadzi kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż,
- prowadzi edukację sprzedawców w zakresie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.

Stan problemów alkoholowych na terenie Gminy Sicienko

Tabela 1. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych¹:

		W Polsce 38,5mln osób	W gminie Sicienko 9537osób ²
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 770 tys.	191 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	381 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	381 osób
Osoby pijące szkodliwie	5 - 7% populacji	1,9 - 2,7 mln	477 - 668 os.
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 508 osób: dorosłych i dzieci

Tabela 2. Ocena ważności problemów społecznych w gminie Sicienko³.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie	35,4%	34,7%	27,8%	1,4%	0,7%
Zubożenie społeczeństwa	18,2%	40,2%	34,8%	3,8%	3%
Alkoholizm	15,1%	41,7%	37,4%	5%	0,7%
Problemy mieszkaniowe	11,3%	24,2%	41,9%	16,9%	5,6%
Zanieczyszczenie	9,9%	29%	35,1%	21,4%	4,6%
Kryzys norm moralnych	9,1%	19%	33,9%	30,6%	7,4%
Kryzys rodzinny	7,8%	24,2%	46,9%	19,5%	1,6%
Narkomania	3,2%	15,9%	29,4%	35,7%	15,9%
Wzrost przestępczości	3,1%	15%	45,7%	29,9%	6,3%
HIV/AIDS	-	2,9%	11,5%	38,5%	47,1%

¹ Źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

² Stan na dzień 21.11.2014r., wg danych Referatu Spraw Administracyjnych i Obywatelskich Urzędu Gminy w Sicienku;

³ Źródło: Diagnoza stanu problemów dla Gminy Sicienko wykonana w roku 2013

Wśród najpoważniejszych problemów społecznych w gminie Sicienko, na pierwszym miejscu znajduje się bezrobocie, 35,4% badanych mieszkańców uważa, że brak pracy stanowi **bardzo poważny problem**, zaś 34,7% ankietowanych określa go jako poważny problem społeczny. Na kolejnym miejscu znajduje się zubożenie społeczne oraz alkoholizm. Mniej poważnymi problemami społecznymi są, w ocenie respondentów, problemy mieszkaniowe, zanieczyszczenie środowiska, kryzys norm moralnych i **kryzys rodziny**. Umiarkowany jest w ocenie badanych problem narkomanii, wzrost przestępczości oraz HIV/AIDS. Wysoka pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Bezrobocie często jest skutkiem problemów alkoholowych, ale niejednokrotnie również ich przyczyną. Warto więc przewidywać potencjalne problemy z alkoholem przez pryzmat skali bezrobocia w gminie.

Rysunek 1. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu

Fizyczne:

- ✓ nudności i wymioty po wypiciu,
- ✓ złe samopoczucie spowodowane piciem,
- ✓ złe odżywianie wynikające z picia,
- ✓ zaburzenia wagi ciała,
- ✓ wypadki i urazy w stanie nietrzeźwym,
- ✓ inne zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego.

W relacjach z ludźmi:

- ✓ zmartwienia bliskich osób związane z piciem,
- ✓ obraźliwe stwierdzenia kierowane pod wpływem alkoholu,
- ✓ pogorszenie lub zerwanie więzi z partnerem,
- ✓ mała satysfakcja z życia społecznego i towarzyskiego.

**SZKODY WYNIKAJĄCE
Z NADUŻYWANIA ALKOHOLU**

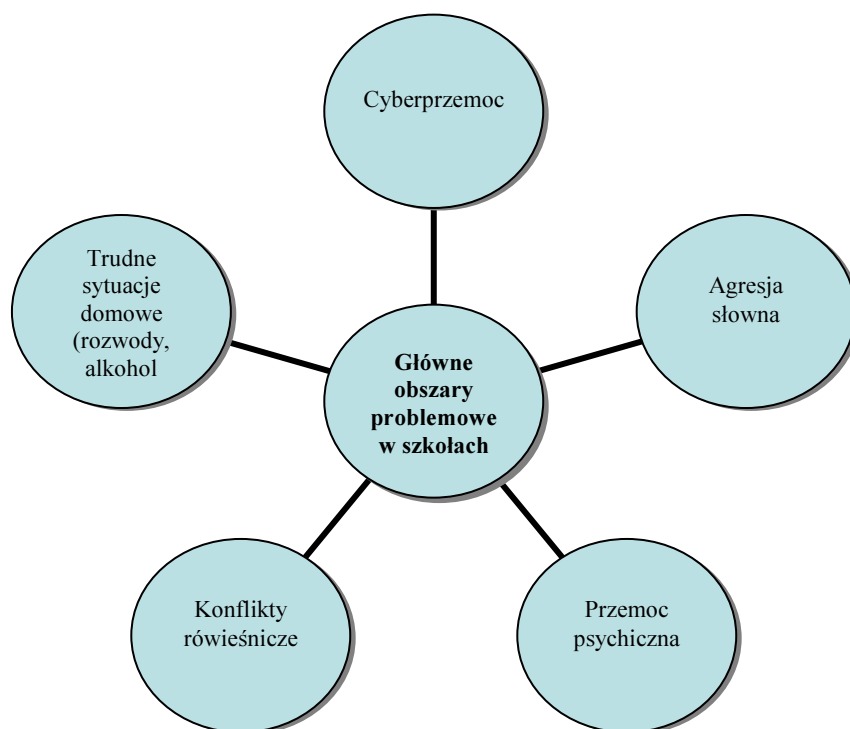
Osobiste:

- ✓ kłopoty ze snem, koszmary nocne,
- ✓ poczucie winy,
- ✓ ujawnianie się złych cech osobowości po wypiciu,
- ✓ popadanie w kłopoty z powodu picia,
- ✓ kłopoty finansowe,
- ✓ zaniedbania w fizycznym wyglądzie.

Spoleczne:

- ✓ opuszczanie dni w pracy,
- ✓ pogorszenie wyników efektywności pracy,
- ✓ zaniedbania związane z rolą rodzica wynikające z picia,
- ✓ prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości
- ✓ kłopoty z prawem,
- ✓ kłopoty w pracy (nagana lub jej utrata).

Rys. 2. Główne obszary problemowe w szkołach

Działalność Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Sicienku

Prowadzenie punktu konsultacyjnego stanowi jeden z głównych kierunków działań w zakresie udzielania pomocy psychologicznej, psychospołecznej i prawnej. Celem działalności RPK na terenie Gminy Sicienka jest przede wszystkim:

- 1) Zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Sicienka w obszarze rozwiązywania problemów związanych z nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych i innych środków odurzających oraz z przemocą w rodzinie,
- 2) Zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych oraz osób doświadczających przemocy domowej.

Wymienione cele były realizowane w ramach następujących zadań:

- ✓ całościowe rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta,
- ✓ dokonanie wstępnej diagnozy i oceny sytuacji rodzinnej,

- ✓ informowanie o możliwości pomocy oraz kompetencjach poszczególnych służb, które mogą zaangażować się w profesjonalną systemową pomoc dla osoby uzależnionej, jej rodziny,
- ✓ motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego, kierowanie tych osób do leczenia specjalistycznego,
- ✓ udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- ✓ udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzinom,
- ✓ rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia oraz udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymywania przemocy,
- ✓ uruchomienie interwencji, za zgodą osoby doznającej przemocy, w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy domowej.
- ✓ Podstawowym celem konsultacji, porad, interwencji w ramach działalności RPK jest udzielanie wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania na terenie Gminy Sicienka informacji o szerokiej pomocy w zakresie usług psychologicznych, prawnych, terapeutycznych, medycznych

RODZINNY PUNKT KONSULTACYJNY oferował w roku 2014 mieszkańcom Gminy Sicienka następujące formy pomocy:

a) pomoc prawną,

Od stycznia do kwietnia 2014 roku **radca prawny** był finansowany ze środków budżetu gminy (dział profilaktyka). Udzielał porad prawnych mieszkańcom w każdy piątek w godzinach 14.05 - 15.35 (1,5 godz. zegarowej). W przeważającej mierze przedmiotem porad prawnych były sprawy związane z alimentami, rozwodami, pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej, przemocą w rodzinie. **Z porad prawnych skorzystały 23 osoby.**

Od kwietnia do grudnia 2014 roku **pomoc prawna** udzielana była przez radcę prawnego w ramach porozumienia zawartego z Terenowym Komitetem Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu kontynuowana była przez Radcę Prawnego. **Z pomocy prawnej skorzystało 30 osób.**

Porozumienie określało obszar współdziałania i współpracy mającej na celu tworzenie lokalnego systemu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem i ich rodzinom oraz zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w gminie Sicienka.

W ramach powyższego porozumienia Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu deklarował realizację następujących zadań:

- 1) udzielanie pomocy w zakresie pokrywania kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia dla osób pokrzywdzonych przestępstwem,
- 2) finansowania kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej lub pokrywania kosztów transportu związanych z uzyskaniem świadczeń,
- 3) pokrywanie kosztów żywności lub bonów żywnościowych,
- 4) pokrywanie kosztów świadczeń zdrowotnych, wyrobów medycznych w tym ortopedycznych oraz środków pomocniczych, jeżeli jest to niezbędne w procesie leczenia doznanego uszczerbku na zdrowiu wynikającego z przestępstwa,
- 5) pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej.

Powyższy projekt finansowany był ze środków Ministra Sprawiedliwości z Funduszu Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem i ich Rodzin.

Ogółem z pomocy prawnej w 2014 roku skorzystały 53 osoby.

b) pomoc psychologiczną,

- psycholog prowadził różne formy wsparcia w zakresie problemów rodzinnych i osobistych w każdą środę od godz. 15⁰⁰ - 17⁰⁰.

Z konsultacji psychologicznych skorzystały 24 osoby. Konsultacje miały charakter poufny i były prowadzone zgodnie z kodeksem etycznym zawodu psychologa.

W ramach porozumienia zawartego z Terenowym Komitetem Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu od kwietnia do grudnia 2014 roku kontynuowana była **pomoc psychologiczna** finansowana ze środków Ministra Sprawiedliwości z Funduszu Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem i ich Rodzin. Ze złożonego sprawozdania wynika, iż z konsultacji psychologa skorzystało 11 osób.

Łącznie z pomocy psychologa w 2014 roku skorzystało 35 osób.

c) konsultacje dla osób współuzależnionych,

- konsultacje dla członków rodzin osób uzależnionych odbywają się w każdy wtorek od godz. 18⁰⁰ – 19⁰⁰.

W ramach indywidualnych porad, udzielano wsparcia 32 osobom w zakresie problematyki współuzależnienia;

d) prowadzenie grup motywacyjno - edukacyjnych dla osób pijących szkodliwie i ryzykownie

– odbywało się w każdy wtorek od godz. 16.00-18.00; miało na celu zmotywowanie w/w osób do podjęcia terapii w zakładach leczenia odwykowego. Z pomocy specjalisty psychoterapii uzależnień skorzystało 101 osób: 81 uzależnionych mężczyzn i 20 uzależnionych kobiet.

e) wsparcie dla osób doświadczających przemocy domowej,

- specjalista w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przyjmował w I i III poniedziałek miesiąca w godz. 9.30 - 11.30 oraz w każdy II i IV poniedziałek miesiąca od godz. 15.30 - 17.30.

Do punktu zgłosiły się 24 osoby

Pomoc w Punkcie Konsultacyjnym polega głównie na wysłuchaniu ofiary przemocy, udzielenia wsparcia psychicznego i motywowaniu jej do zerwania ze sprawcą. Udzielana jest również pomoc prawna, w tym sporządzanie różnego rodzaju pozwów oraz wniosków zarówno do Sądu jak i innych instytucji tj. Prokuratura Rejonowa, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych itp.

Osoby doznające przemocy często wymagają wszechstronnej pomocy specjalistów o różnych specjalnościach. Dzięki możliwości skorzystania z porad tego typu na terenie swojej gminy mają łatwiejszy dostęp do fachowej pomocy, co pozytywnie rokuje na poprawę ich sytuacji rodzinnej i „wychodzenie z przemocy”.

f) pomoc psychoterapeuty uzależnień:

- osoby uzależnione korzystały z pomocy w każdy czwartek od godz. 8.00-10.00

W ramach pracy udzielono pomocy 60 osobom, udzielono 113 porad.

Specjaliści zatrudnieni w RPK w Sicienku pełnią również dyżury przy „Telefonie zaufania”.

Finansowanie kosztów sądowych zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

W ramach gminnego programu sfinansowano koszty postępowania sądowego związanego ze złożeniem wniosku przez GKRPA do Sądu Rejonowego o zobowiązanie uczestnika do podjęcia leczenia odwykowego. Koszt złożenia wniosku wynosi 40 zł.

Ogółem do GKRPA wpłynęło 13 wniosków o zobowiązanie uczestnika postępowania do podjęcia leczenia odwykowego. W roku 2014 GKRPA skierowała do Sądu Rejonowego w Nakle 10 wniosków o zobowiązanie uczestnika postępowania do podjęcia leczenia odwykowego, wobec 3 uczestników podjęto inne działania.

Wszystkie 10 spraw skierowano jednocześnie do Prokuratury Rejonowej w Nakle która pozytywnie ustosunkowała się do każdej wniesionej sprawy poprzez zgłoszenie swojego udziału w postępowaniu sądowym.

Finansowanie kosztów badania osób w przedmiocie uzależnienia przez biegłego psychiatrę sądowego i psychologa na potrzeby wniosków kierowanych do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania w celu poddania się leczeniu przymusowemu

Ze środków profilaktyki ponosi się koszty badania osoby uzależnionej przez biegłego psychiatrę sądowego i biegłego psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W latach wcześniejszych Sąd Rejonowy w Nakle nie obciążał Gminy Sicienko kosztami postępowań sądowych. Od 2013 roku jesteśmy zobowiązani ponosić koszty takich badań, których koszt wynosi 378 zł. Aby sprawy o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego nie zostały przez SR w Nakle odrzucone z uwagi na brak opinii biegłych, GKRPA w Sicienku nawiązała współpracę z osobami, które znajdują się na liście biegłych psychiatrów, psychologów i specjalistów psychoterapii uzależnień.

Z wymienionymi osobami sporządzono stosowne umowy, na mocy których przygotowują opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Zakup materiałów i wyposażenia związanych z funkcjonowaniem Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego

W ramach powyższego zadania zlecono wykonanie tablic informacyjnych na drzwi wejściowe do Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego z informacją o godzinach przyjęć poszczególnych specjalistów oraz finansowano rachunki telefoniczne za posiadanie w RPK numeru telefonu.

Zakup literatury fachowej do Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Sicienku

W 2014 roku w ramach ww. zadania zaprenumerowano czasopisma fachowe np. „Niebieska linia”, „Świat problemów” oraz magazyn psychologiczny „Charaktery”. Z czasopism korzystają członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz osoby zatrudnione w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym w Sicienku.

Zakup i udostępnienie ulotek o charakterze informacyjnym propagujących działalność Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowała projekt ulotki i zleciła firmie zewnętrznej wydruk 1000 sztuk ulotek informujących o godzinach przyjęć specjalistów zatrudnionych w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym w Sicienku.

620 sztuk ulotek jako druki bezadresowe w porozumieniu z Poczta Polska trafiło do 10 miejscowości na terenie Gminy Sicienka. Pozostałą część rozdysponowano do:

- 1) Ośrodków Zdrowia w Sicienku i Kruszynie,
- 2) szkół,
- 3) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku,
- 4) Sądu Rejonowego w Nakle,
- 5) Kuratorów Sądu Rejonowego w Nakle, aby podczas sprawowania nadzoru kuratorskiego informowali podopiecznych o ofercie RPK,

Edukacja publiczna w zakresie szkód wynikających ze spożywania alkoholu

W maju 2014 roku Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów zainaugurowała ogólnopolskie działania informacyjno-edukacyjne, które miały zachęcić Polaków do reagowania na nietrzeźwość kierowców. Gmina Sicienka przystąpiła do kampanii

edukacyjnej „**Powstrzymaj pijanego kierowcę**”. Do właścicieli sklepów i restauracji zwrócono się z prośbą o wywieszenie plakatu promującego kampanię.

W dniu 14.09.2014 roku na terenie znajdującym się przy Izbie Tradycji Kulturalnej w Sicienku odbył się piknik rodzinny w ramach ogólnopolskiej kampanii „**POSTAW NA RODZINĘ**”. Różnorodne atrakcje zostały zaplanowane dla wszystkich pokoleń. Były zabawy i konkursy dla dzieci, dorosłych rodzin, bezpłatne dmuchane zjeżdżalnie, zamki, animacje w wykonaniu klaunów. Wszystkie atrakcje cieszyły się ogromnym powodzeniem wśród najmłodszych pociech. Jak na prawdziwy piknik przystało, nie zabrakło też muzyki w wykonaniu uczniów kl. IV z Zespołu Szkół w Sicienku, którzy pięknie zagrali na dzwoneczkach chromatycznych oraz zatańczyli swoje układy taneczne w rytm muzyki disco. Uczennica klasy VI Szkoły Podstawowej we Wtelnie przepięknie zaśpiewała dla mieszkańców gminy kilka swoich ulubionych utworów muzycznych. Na koniec pikniku zaśpiewał Zespół Rajd ze Szkoły Podstawowej w Strzelewie swoje ulubione piosenki. Dużym zainteresowaniem cieszył się pokaz zapasów przygotowany przez Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Gryf Wojnowo. Pyszności kulinarne przygotowane przez Panie ze Stowarzyszenia Miłośników Sicienka sprzedały się w mgnieniu oka.

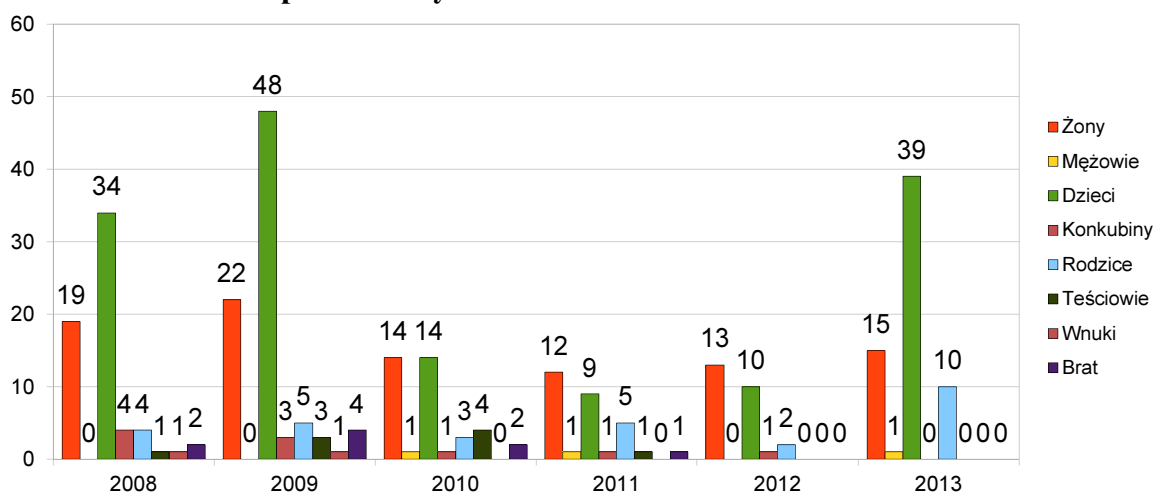
Podczas pikniku rodzinnego realizowane były także założenia kampanii „**Powstrzymaj pijanego kierowcę**”. Uczestnicy pikniku otrzymali materiały edukacyjne z informacjami, jak alkohol wpływa na organizm kierowcy i jakie kary grożą pijanym kierowcom. W ramach edukacji społeczeństwa przekazywane były ulotki, plakaty, została przygotowana tematyczna tablica informacyjna. Kampania „**Powstrzymaj pijanego kierowcę**” miała na celu uczulić a przede wszystkim zachęcić mieszkańców do reagowania na przypadki jazdy pod wpływem alkoholu.

Promocja ogólnopolskiego systemu pomocy ofiarom przemocy „Niebieska Linia” poprzez współfinansowanie telefonu zaufania, zgodnie z porozumieniem

Zgodnie z podpisanym porozumieniem w sprawie współfinansowania Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii - Telefoniczne Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ze środków profilaktyki współfinansuje się działalność w/w instytucji. Osoby dyżurujące przy telefonie 0-800-154-030 pracują codziennie od godz. 1700 do 21.00. Są to prawnicy, psychologowie, osoby przeszkolone w zakresie mediacji rodzinnych. Zgodnie z zawartym porozumieniem kwota z tytułu współfinansowania Niebieskiej Linii stanowi iloczyn liczby

mieszkańców na stałe zamieszkujących w gminie wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

Osoby doświadczające przemocy w latach 2008-2013 wg prowadzonych Niebieskich Kart

W ramach ogólnopolskiej kampanii informacyjnej promującej działalność Ogólnopolskiego Telefonu „**Niebieska Linia**” przekazano do Ośrodków Zdrowia, GOPS, Policji i na tablice sołeckie ulotki z informacją o działalności i numerze **Ogólnopolskiego Telefonu „Niebieska Linia”**.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku wraz z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym po raz kolejny przypomniła przedstawicielom oświaty i służbie zdrowia o procedurze sporządzania „**Niebieskich Kart**” w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie. Informowanie i edukowanie mieszkańców jest jednym z elementów profilaktyki na terenie Gminy Sienko.

Liczba procedur Niebieskich Kart	Liczba rodzin dotkniętych przemocą	Liczba osób w rodzinach dotkniętych przemocą	Liczba osób objętych ZI/GR	Liczba rodzin objętych ZI/GR	Liczba osób które skorzystały z pomocy instytucji i placówek	Liczba przypadków odebrania dzieci w myśl art. 12a ustawy
27	24	63	91	24	5	0

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych, akcji edukacyjnych skierowanych do mieszkańców na temat zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej, sposobów reagowania i uzyskania pomocy

Gmina Sicienko przystąpiła do kampanii „**Reaguj na przemoc**”. Pakiet materiałów informacyjnych zawierający podstawowe informacje dotyczące zagadnienia przemocy w rodzinie a skierowany do osób doznających przemocy, świadków przemocy oraz sprawców został wyeksponowany w Urzędzie Gminy oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sicienku. W związku z zauważalnym wzrostem zachowań przemocowych wśród dzieci i młodzieży zakupiono pakiet materiałów informacyjnych w ramach kampanii „**Przemoc boli**”. W ramach kampanii w Zespole Szkół w Wojnowie we wszystkich klasach podstawowych i gimnazjalnych odbyły się tematyczne godziny wychowawcze zwracające uwagę i uwrażliwiające na zjawisko przemocy. Przekazano ulotki młodzieży. Podczas zebrań z rodzicami wychowawcy omówili problem przemocy, przekazali rodzicom ulotki. Przez pedagogów szkolnych z Zespołu Szkół w Wojnowie i Zespołu Szkół w Sicienku przygotowane zostały tablice informacyjno-edukacyjne informujące o zjawisku przemocy.

W ramach lokalnych kampanii informacyjnych i akcji edukacyjnych skierowanych do mieszkańców Gminy Sicienko opracowano i zlecono wydrukowanie 700 szt. ulotek na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej, które przekazano do:

- 1) Ośrodków Zdrowia w Sicienku i Kruszynie,
- 2) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku,
- 3) Biura Obsługi Interesanta Urzędu Gminy,
- 4) Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Sicienku,
- 5) Biblioteki w Sicienku,
- 6) Placówek handlowych,
- 7) 6 szkół,
- 8) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zorganizowanie konferencji dot. zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej

Dnia 17 października 2014 w Zespole Szkół w Sicienku odbyła się konferencja pod tytułem „**PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE – WSPÓŁDZIAŁANIE**”

INSTYTUCJI”, zorganizowana przez Gminy Dobrcz oraz Sicienko. Konferencję poprowadzili specjaliści ze Stowarzyszenia na Recz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Pani **Anna Wiechcińska** oraz Pan **Mariusz Moderski**

W konferencji uczestniczyli:

- ✓ Pan Krzysztof Szala – Wójt Gminy Dobrcz
- ✓ Pan Jan Wach – Wójt Gminy Sicienko,
- ✓ Pani Beata Sulima – Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ✓ Przedstawiciele Służby Zdrowia z Dobrcza oraz Sicienka,
- ✓ Dyrektorzy, Pedagodzy oraz socjoterapeuci szkół obu gmin,
- ✓ przedstawiciele Domu Dziecka w Trzemiętowie,
- ✓ Pracownicy Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej,
- ✓ Kuratorzy zawodowi,
- ✓ Przedstawiciele Policji,
- ✓ Członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cele konferencji:

- zwiększenie kompetencji zawodowych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- poprawa współpracy pomiędzy służbami zobowiązanymi do przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przedstawienie informacji dotyczącej przemocy domowej, sytuacji ofiar i sprawców przemocy,
- uzyskanie praktycznych informacji z zakresu kompetencji i współpracy służb w ramach realizacji procedury „Niebieska Karta” i pracy zespołów interdyscyplinarnych.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani w szczególności dla dzieci i młodzieży

Współczesna profilaktyka wyróżnia trzy poziomy oraz wskazuje cele i formy działania najbardziej dla nich właściwe:

1. **Profilaktyka pierwszorzędowa** – adresowana do ogółu dzieci i młodzieży, ma na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnianie wieku inicjacji (np. alkoholowej, seksualnej). Stanowi rodzaj „szczepionki” dla osób zdrowych, zwiększając ich odporność

na oddziaływanie niekorzystnych czynników ryzyka. Terenem realizacji wczesnych działań profilaktycznych jest głównie szkoła. Są to działania nastawione na przekazywanie informacji o konsekwencjach podejmowanych zachowań ryzykownych oraz na kształtowaniu ważnych umiejętności psychospołecznych, tj. radzenia sobie ze stresem, opierania się presji grupy rówieśniczej, rozwiązywania konfliktów itp.

2. **Profilaktyka drugorzędowa** – adresowana jest do grup podwyższonego ryzyka, a więc do osób, które przeszły już inicjację i u których występują poważne problemy (osobiste, rodzinne, szkolne); jej celem jest umożliwienie wycofania się z ryzykownych zachowań. Młodszym ludziom z tej grupy już nie wystarczą działania informacyjne i edukacyjne prowadzone w klasach. Niezbędne jest podjęcie głębszej interwencji poprzedzonej specjalistyczną diagnozą pozwalającą określić stopień zagrożenia oraz charakter i głębokość problemów psychologicznych, rodzinnych oraz szkolnych. Formy pomocy ustala się na podstawie wyników diagnozy (zajęcia wyrównawcze, terapia indywidualna i rodzinna, socjoterapia). Pomoc ta może być organizowana przez pedagoga, poradnię psychologiczno - pedagogiczną, świetlicę socjoterapeutyczną.
3. **Profilaktyka trzeciorzędowa** - adresowana jest do ludzi z grup wysokiego ryzyka (uzależnionych), którzy ponoszą już poważne konsekwencje swoich zachowań. Jej celem jest ograniczenie głębokości i czasu trwania zaburzeń, a także zmniejszenie szkód związanych z ryzykownym trybem życia. Podejmowane działania (odtrucie, leczenie odwykowe, psychoterapia, resocjalizacja) organizowane są już nie przez szkoły czy poradnie oświatowe, lecz przez specjalistyczne instytucje.

W ramach profilaktyki pierwszorzędowej skierowanej do dzieci i młodzieży w roku 2014 realizowano następujące rodzaje zajęć:

- dziecięce i młodzieżowe grupy socjoterapeutyczne,
- programy profilaktyczno- wychowawcze,
- zajęcia sportowe,
- zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży, uczące konstruktywnego sposobu spędzania wolnego czasu.

 Prowadzenie przez wykwalifikowaną kadrę socjoterapeutów dziecięcych i młodzieżowych grup socjoterapeutycznych – w tym zakup materiałów niezbędnych do realizacji zajęć.

Socjoterapia jest formą pomocy adresowaną do dzieci i młodych ludzi w okresie dorastania, borykających się z problemami osobistymi i trudnościami życiowymi.

W obszarze oddziaływań socjoterapeutycznych pozostają dzieci z zaburzeniami zachowania, nadpobudliwością, agresją, zahamowaniem, niską samooceną, nieśmiałość, dzieci mające problemy szkolne wynikające z parcjalnych deficytów bądź z zaniedbania środowiska.

Bardzo często u podłoża zaburzeń zachowania leżą właśnie czynniki środowiskowe. Wiele dzieci kierowanych na socjoterapię pochodzi z rodzin dysfunkcyjnych, gdzie zaburzona jest komunikacja pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny lub w rodzinach występuje problem uzależnienia, przestępczości czy niewydolności wychowawczej rodziców. Obecnie coraz częściej dochodzi jeszcze problem bezrobocia i trudności materialnych. Stąd działania socjoterapeutyczne należy zawsze rozpocząć od postawienia diagnozy, która ma polegać na rozpoznaniu trudności dziecka, analizie zaburzeń w jego relacjach ze światem. W tym celu można wykorzystać wywiady z rodzicami i wychowawcą dziecka, obserwację sytuacji dziecka, w których dziecko najczęściej przebywa.

Zadaniem socjoterapii jest więc wspomaganie dzieci i młodzieży w rozwoju i pojmowaniu rzeczywistości poprzez realizację celów rozwojowych, edukacyjnych i terapeutycznych. Grupa socjoterapeutyczna może liczyć do 12 osób. Grupy dzieci powinny być organizowane w przedziałach wiekowych 7-10 lat, 11-12 lat, 13-15 lat. Socjoterapeutą może być osoba posiadająca wyższe wykształcenie i ukończenie studia podyplomowe w zakresie socjoterapii.

W 2014 roku 6 osób prowadziło 6 grup socjoterapeutycznych, w których uczestniczyło 66 dzieci.

Nazwa szkoły	Liczba grup	Liczba uczestników zajęć
Szkoła Podstawowa w Samsiecznie	1	9
Szkoła Podstawowa w Strzelewie	2	25
Zespół Szkół w Wojnowie	2	21
Szkoła Podstawowa w Kruszynie	1	11
Razem	6	66

Rysunki oraz inne formy plastyczne są ważną formą wypowiedzi osób uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych. W wytworach plastycznych uczestnicy mają zapewnioną swobodę wyrażania siebie, swoich emocji. Dlatego też na potrzeby zajęć socjoterapeutycznych

zakupiono materiały papiernicze (papier szary, kolorowy, plastelinę, wycinanki, markery, pisarki farby itp.).

W ramach powyższego zadania organizowano i finansowano działania konsultacyjno – superwizyjne dla osób prowadzących dziecięce i młodzieżowe grupy socjoterapeutyczne. Bezpłatne konsultacje dla wychowawców udzielających pomocy psychologicznej dzieciom, prowadził członek GKRPA, który posiada uprawnienia rekomendowanego trenera Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Realizacja we wszystkich szkołach kwalifikowanych programów profilaktyczno – wychowawczych.

Najbardziej popularnym programem profilaktyczno – wychowawczym realizowanym w szkołach na terenie Gminy Sicienko jest program pn. „**Spójrz inaczej**”. Jest to autorski program zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów wszystkich klas szkoły podstawowej i gimnazjum, opracowany przez A. Kołodziejczyka, E. Czerniewską i T. Kołodziejczyka. Został opublikowany w roku 1993 i od tej pory realizowany jest na terenie całego kraju. Jest to program rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jego skuteczność została potwierdzona na podstawie badań. Program zawiera scenariusze zajęć do systematycznej pracy z wszystkimi klasami w ciągu całego roku szkolnego. Celem zajęć jest nauczenie dzieci rozumienia siebie i innych, lepszego radzenia sobie z różnymi problemami, umiejętności współzycia z innymi i znajdowanie oparcia w trudnych sytuacjach, tak aby w przyszłości nie sięgać po środki uzależniające.

Program obejmuje pięć działów tematycznych:

- Przeżywanie i wyrażanie uczuć i emocji,
- Budowanie poczucia własnej wartości,
- Funkcjonowanie w grupie,
- Rozwiązywanie problemów i konfliktów,
- Dbanie o swoje zdrowie i profilaktyka uzależnień.

Większość treści zawartych w programie dotyczy zagadnień typowo wychowawczych (nauka dialogu, współpracy w klasie, odważnego wyrażania swoich poglądów, prezentowania wartości i wspólnego analizowania konkretnych sposobów ich realizowania w relacjach międzyludzkich). Uzupełnione są one treściami profilaktycznymi związanymi z używaniem trujących i zmieniających świadomość substancji.

W 2014 roku 5 osób realizowało program „Spójrz inaczej”

Nazwa szkoły	Nazwa Programu	Liczba grup	Liczba uczestników zajęć
Szkoła Podstawowa w Kruszynie	Spójrz inaczej	2	35
Szkoła Podstawowa w Strzelewie	Spójrz inaczej	2	22
Szkoła Podstawowa Samsieczno	Spójrz inaczej	1	8
Razem	1	5	65

W 2014 roku 2 osoby realizowało program Trening Zastępowania Agresji (TZA)

Nazwa szkoły	Nazwa Programu	Liczba grup / wiek uczestników	Liczba uczestników zajęć
Szkoła Podstawowa w Kruszynie	TZA	1 9-10 lat	6
Szkoła Podstawowa w Kruszynie	TZA	1 11-12 lat	8
Zespół Szkół w Wojnowie	TZA	1 9-13	9
Zespół Szkół w Wojnowie	TZA	1 11-13 lat (uczniowie z m-ci Wojnowo)	8
Razem		4	31

Trening Zastępowania Agresji (ART) jest wielostronną, naukowo uzasadnioną interwencją poznawczo-behawioralną, skierowaną na zmianę zachowań agresywnych. Pierwotnie ART został zaprojektowany dla resocjalizacji trudnej młodzieży. Obecnie, w różnych odmianach, często pod innymi nazwami, prowadzony jest zarówno w resocjalizacji, jaki i jako trening rozwoju osobistego z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi. Trening Zastępowania Agresji ART jest odmianą amerykańskiego programu Aggression Replacement Training® – ART®, dostosowanego kulturowo do warunków polskich, z wykorzystaniem wskazówek twórców ART, Arnolda Goldsteina i Barrego Glicka. Skuteczność tego treningu przekracza 80%. Znaczący to, że po 30 godzinach treningu, nasilenie zachowań agresywnych u trenujących zmniejsza się średnio o ponad 80%, i że u większości z nich zachowania agresywne zostają zastąpione zachowaniami odważnymi. Niektórzy nazywają ART terapią (lub socjoterapią) agresji. Można tak mówić, zastrzegając, że słowo „terapia” jest używane tu w innym rozumieniu, niż w medycynie. Trening Zastępowania Agresji (ART)® jest szansą na rozwój osobisty. Szansę taką stwarzają trzy komponenty ART,

wskazujące, jak osiągać swoje cele w harmonii z innymi, opanowywać emocje i nabywać mądrości. Dzięki temu człowiek postępuje słusznie i jest szczęśliwy. Komponent behawioralny ART (trening umiejętności prospołecznych) uczy, co robić zamiast agresji; komponent emocjonalny (trening kontroli złości) uczy, czego nie robić pod wpływem impulsu; komponent poznawczy (trening wnioskowania moralnego albo inaczej, podejmowania decyzji z uwzględnieniem wartości) uczy, jak odróżnić to, co robić, od tego, czego nie robić.

Podstawą ART jest opanowanie stosowania trzech procedur:

- umiejętności prospołecznych,
- kontroli złości
- wnioskowania moralnego.

Źródło: Instytut Amity Warszawa

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w szkołach Gminy Sicienko realizowano następujące programy:

- ❖ ***Unplugged*** - jest to szkolny program profilaktyki uniwersalnej, adresowany do młodzieży w wieku 12-14 lat. Program jest realizowany w klasach szkolnych, w formie 12 jednogodzinnych zajęć lekcyjnych oraz 3 spotkań dla rodziców uczniów uczestniczących w programie.

Cel programu:

- ✓ ograniczenie inicjowania używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu, narkotyków,
- ✓ ograniczenie rozwoju intensywności używania, tj. przejścia od fazy używania eksperymentalnego do fazy używania problemowego.

Podstawy teoretyczne programu:

- ✓ pierwszy w Europie szkolny program profilaktyczny oparty na strategii Wszechstronnego Wpływu Społecznego (CSI), której komponenty obejmują edukację normatywną, wzmacnianie umiejętności indywidualnych i społecznych uczniów oraz dostarczenie wiedzy na temat ryzyka i konsekwencji używania substancji psychoaktywnych,
- ✓ skuteczność strategii w odniesieniu do rozwiązania problemu używania substancji psychoaktywnych została potwierdzona w literaturze naukowej i sprawdzona w praktyce,
- ✓ uwzględnia wiedzę o czynnikach chroniących młodzież przed okazjonalnym i problemowym używaniem środków psychoaktywnych,
- ✓ odwołuje się do wiedzy z psychologii rozwojowej.

Tematyka zajęć dla młodzieży:

- ✓ konformizm, przejawy nacisku grupowego i sposoby radzenia sobie z nim,
- ✓ wiedza o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących przed piciem alkoholu, zróżnicowaniu podatności na alkohol w zależności od płci,
- ✓ przekonania normatywne na temat rozpowszechnienia zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród młodych ludzi,
- ✓ wiedza o przyczynach i następstwach palenia papierosów,
- ✓ umiejętność komunikowania, umiejętność asertywnej obrony swoich racji oraz inne umiejętności interpersonalne i intrapersonalne, których niedostateczne opanowanie może skłaniać do używania substancji psychoaktywnych w sytuacjach towarzyskich,
- ✓ wiedza o narkotykach.

Metody realizacji zajęć dla młodzieży

- prezentacje, praca w grupach, zarządzanie kontraktem, zadanie domowe, scenka sytuacyjna, dyskusja plenarna, gra, informacje zwrotne.

Tematyka zajęć dla rodziców

- ✓ informacje na temat kwestii psychologicznych i społecznych związanych z dojrzewaniem,
- ✓ informacje na temat narkotyków, używanie substancji psychoaktywnych jako element eksperymentalnych zachowań ryzykownych młodzieży,
- ✓ wpływ i rola rodziny w okresie dojrzewania,
- ✓ rozwój autonomii i tożsamości u nastolatków,
- ✓ konflikt pokoleń i konieczny rozwój rodziny,
- ✓ asertywność rodziców, wyznaczanie w rodzinie jasnych granic w zakresie używania substancji psychoaktywnych.

W 2014 roku 4 osoby realizowało program profilaktyczno-wychowawczy „Unplugged”.

Nazwa szkoły	Nazwa Programu	Liczba grup	Liczba uczestników zajęć
Szkoła Podstawowa w Trzemiętowie	Unplugged	2	21
Szkoła Podstawowa w Kruszynie	Unplugged	1	15
Szkoła Podstawowa w Samsiecznie	Unplugged	1	12
Szkoła Podstawowa w Strzelewie	Unplugged	1	7
Razem		5	55

❖ **Trzeci Elementarz czyli program 7 kroków** - szkolny program edukacyjno-profilaktyczny z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i innych substancji uzależniających oraz zagrożeń towarzyszących ich zażywaniu. Adresatami są dzieci i młodzież w wieku 12-17 lat. Jest to cykl spotkań siedmiu dwu godzinnych spotkań z młodzieżą oraz jedno dwu godzinne spotkanie z rodzicami.

Podstawową zasadą jaką przyjęli autorzy programu jest sprzeciw dla zażywania jakichkolwiek substancji uzależniających przez nastoletnią młodzież, zarówno alkoholu, tytoniu jak i narkotyków. III Elementarz jest programem edukacyjnym, którego celem jest takie „wyposażenie „młodych ludzi, aby w momencie krytycznym umieli podjąć mądrą decyzję.

Celem programu jest nie tylko skupianie się na samej profilaktyce. Każdy z 7 kroków porusza inny problem:

Krok 1. **„Poszukiwania szczęścia”** czyli budowanie zdrowego poczucia własnej wartości

Krok 2. **„Chemiczna pułapka”** informowanie o mechanizmach uzależnienia czyli dlaczego ulega się nałogom

Krok 3. **„Używanie i nadużywanie”** ukazanie różnic między dwoma pojęciami, które dla uczniów znaczą to samo

Krok 4. Projekcja filmu **„Rozdarte dusze”** w którym pokazane są mechanizmy uzależnienia i podział ról jakie pełnią dzieci w rodzinie alkoholowej

Krok 5. **„Alkohol i nasze uczucia”** poznawanie swoich uczuć, nazywanie ich

Krok 6. **„Sztuka odmawiania”** kształtowanie postaw asertywnych uczenie radzenia sobie z presją rówieśniczą

Krok 7. **„Zdrowe i dobre życie”** propagowanie zdrowego trybu życia.

Program realizowany był w miesiącu kwietniu w klasach I A i B gimnazjum (obecnie II kl. gimnazjum) oraz w miesiącu listopadzie 2014 w klasie I A i B Zespołu Szkół w Wojnowie .

Razem w spotkaniach uczestniczyło 56 rodziców i 116 uczniów gimnazjum.

Zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży

W 2014 roku 5 osób realizowało program z zakresu zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży.

Nazwa szkoły	Nazwa Programu	Liczba grup	Liczba uczestników zajęć
Szkoła Podstawowa w Strzelewie	Koło teatralne	1	11
Szkoła Podstawowa w Strzelewie	Drużyna harcerska	1	15
Szkoła Podstawowa w Kruszynie	Zespół wokalny „Kruszynki”	1	25
Szkoła Podstawowa w Samsiecznie	Drużyna harcerska	1	15
Szkoła Podstawowa w Trzemiętowie	Drużyna harcerska	1	19
Razem		5	85

Realizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży

Zajęcia sportowe są organizowane już od wielu lat. Mają one być dla młodych ludzi alternatywą spędzania czasu wolnego, a także umożliwiać rozwój fizyczny. W 2014 roku sekcje sportowe realizowane były przez 4 osoby w 4 szkołach.

Nazwa szkoły	Liczba grup	Liczba uczestników zajęć
Szkoła Podstawowa Samsieczno	1	14
Szkoła Podstawowa w Strzelewie – nauka pływania na basenie	1	15
Szkoła Podstawowa Kruszyn - piłka siatkowa	1	8
Zespół Szkół w Sicienku - piłka nożna, mini unihokej	1	29
Razem	4	66

We wskazanych wyżej różnego rodzaju formach finansowanych ze środków profilaktyki udział bierze 368 dzieci i młodzieży z terenu Gminy Sicienka co stanowi 41% uczniów szkół podstawowych i gimnazjów gminnych.

Zorganizowanie i sfinansowanie dla dzieci uczestniczących w dziecięcych i młodzieżowych grupach socjoterapeutycznych letniego obozu terapeutycznego

W terminie 20-27 lipca 2014 roku zorganizowano 8-dniowy obóz socjoterapeutyczny w Starej Kiszewie na Kaszubach dla 39 dzieci i młodzieży (w wieku od 10-16 lat) z terenu gminy Sicienka uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych i dzieci z rodzin wskazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku. Dzieci wypoczywały w komfortowych warunkach w „Hotelu „WROTA KASZUB”.

Celem obozu było nauczenie dzieci aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego w atmosferze przyjaźni, zrozumienia, szacunku i tolerancji.

Dzieci mogły zaspokoić swoje potrzeby emocjonalne, rozwojowe i psychologiczne. Organizowany proces socjoterapeutyczny umożliwił:

- integrację grupy,
- zapewnienie uczestnikom poczucia bezpieczeństwa i akceptacji,
- tworzenie sytuacji sprzyjających wyrażaniu oraz rozpoznawaniu i nazywaniu uczuć,
- uświadomienie dzieciom, jak można sobie radzić w sytuacjach trudnych,
- odkrywanie własnych możliwości twórczych,
- rozwijanie ciekawości poznawczej,
- uwrażliwienie na piękno przyrody poprzez różne formy aktywności ruchowej (piesze wycieczki).

W trakcie trwania obozu dzieci miały zapewnione następujące atrakcje:

- a) dwie wycieczki autokarowe do Szymbarka, podczas których zwiedziły Muzeum Kolejnictwa, Muzeum Akordeonu, Muzeum Ziemi Kaszubskiej, Dom Sybiraka,
- b) Przejazdkę wozem drabiniastym po okolicy,
- c) Naukę jazdy konnej z instruktorem,
- d) Wstęp do hodowli zwierząt miniaturowych,
- e) Poznanie języka kaszubskiego.

Udział w kampaniach promujących zdrowy styl życia, których celem jest utrwalenie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży oraz zwiększenie świadomości w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu

W ramach powyższego zadania Gmina Sicienko po raz kolejny aktywnie włączyła się kampanię „**Zachowaj Trzeźwy Umysł**”. Wszystkim osobom prowadzącym merytoryczny nadzór nad zajęciami edukacyjnymi i konkursami przekazano certyfikaty potwierdzające zaangażowanie w Kampanię. Gmina Sicienko otrzymała certyfikat dla samorządu uczestniczącego w kampanii profilaktyczno-edukacyjnej Trzeźwy Umysł za wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych, których celem jest poprawa jakości życia dzieci, młodzieży, dorosłych, a także przeciwdziałanie skutkom sięgania po substancje psychoaktywne. Z terenu gminy Sicienko nagrody otrzymało 7 uczniów. Byli to uczniowie Zespołu Szkół w Sicienku i Zespołu Szkół w Wojnowie.

Finansowanie kosztów pracy psychologa szkolnego

W ramach powyższego zadania zawarto umowę z Panem Maciejem Stobrawą – z Centrum Pomocy i Edukacji w Bydgoszczy. Pan Stobrawa świadczy usługi psychologiczne w szkołach gminy Sicienko. Miesięczny wymiar pracy psychologa wyniósł 56 godzin.

Harmonogram pracy psychologa w szkołach:

ZS Sicienko	8 ⁰⁰ - 11 ⁰⁰	ZS Wojnowo	10 ¹⁵ - 13 ¹⁵	Kruszyn	11 ¹⁵ - 13 ¹⁵
Samsieczno	8 ⁴⁰ - 10 ⁴⁰	Strzelewo	10 ⁵⁰ - 12 ⁵⁰	Trzemiętowo	8 ⁰⁰ - 10 ⁰⁰

Główne obszary podejmowanych działań:

- ✓ przeprowadzanie wywiadów z wychowawcami uczniów, w celu określenia ich aktualnego sposobu funkcjonowania w szkole oraz ogólnej sytuacji domowej,
- ✓ spotkania z rodzicami związane z analizą środowiska rodzinnego, historią rozwoju dziecka, ustaleniem zasad współpracy, udzielaniem porad wychowawczych,
- ✓ zajęcia indywidualne z uczniami o charakterze terapeutycznym,
- ✓ konsultacje z wychowawcami dotyczące opracowania programu dalszych oddziaływań wobec uczniów,
- ✓ konsultacje z dyrektorem i nauczycielami w sprawie bieżących problemów i możliwości ich rozwiązania.

Najczęściej zgłaszane problemy:

- ✓ negatywny wpływ sytuacji domowej na funkcjonowanie dziecka (alkoholizm rodziców, trwałe konflikty między rodzicami),
- ✓ poczucie niskiej wartości,
- ✓ konflikty z rówieśnikami,
- ✓ kłopoty w relacjach rówieśniczych (przyjaźń, partnerstwo, koleżeństwo, pierwsza miłość, zachowania seksualne),
- ✓ niskie poczucie własnej wartości,
- ✓ podejrzenia stosowania przemocy domowej,
- ✓ brak motywacji do nauki,
- ✓ trudności dzieci związane z chorobą alkoholową rodziców,

Ponadto psycholog brał udział w spotkaniach:

- ✓ z rodzicami – które miały charakter wywiadu, wsparcia, poradnictwa, interwencji, edukacji,

- ✓ z nauczycielami – które miały charakter wywiadu , konsultacji, wsparcia, interwencji.
- ✓ uczniami – które miały charakter wywiadu, poradnictwa, interwencji, edukacji

Organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców w ramach tzw. „Szkoły Rodzica”

W Szkole Podstawowej w Samsiecznie utworzono „Szkołę Rodzica” - to program spotkań dla każdego, kto szuka sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi. Celem programu było wspieranie rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi, rozwiązywanie trudności wynikających z wychowywania dzieci, poznawanie konkretnych sposobów radzenia sobie z dzieckiem.

Zajęcia miały formę warsztatową. Uczestniczyło w nich 8 rodziców. Zajęcia odbywały się cyklu siedmiu trzygodzinnych spotkań z rodzicami w okresie od października do listopada 2014 roku.

Warsztaty edukacyjne dla dorosłych „Stop cyberprzemocy”

Rodzicom coraz trudniej nadzorować to, co ich dzieci robią w sieci - takie wnioski płyną z najnowszego raportu „Dzieci i młodzież wobec Internetu” przeprowadzonego na zlecenie rzecznika praw dziecka i instytutu badawczego Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej /źródło: Rzeczpospolita/

O ile nikt nie ma wątpliwości, że narkotyki czy alkohol są dla dzieci złem, o tyle wielu dorosłych nie dostrzega zagrożeń związanych z korzystaniem przez nie z Internetu. Eksperci alarmują, że dzieci i nastolatki korzystają z sieci bez umiaru, co źle wpływa na ich rozwój. Psychologowie biją na alarm, albowiem zgłasza się do nich coraz więcej osób uzależnionych od Internetu. Z danych wynika iż niemal co ósmy młody Polak ma z tym problem.

O uzależnieniu można mówić kiedy młody człowiek traci kontrolę nad korzystaniem z portali, przez co ogranicza aktywność w domu, w szkole.

Mając na uwadze wagę problemu, w okresie od 29 października 2013 roku do dnia 6 listopada 2013 roku dla uczniów wszystkich klas VI gminnych szkół podstawowych zorganizowano warsztaty dotyczące zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży

w przestrzeni wirtualnej jaką są serwisy społecznościowe, czaty, blogi, fora internetowe, smsy. Z różnych przyczyn w roku 2013 nie odbyły się warsztaty w Zespole Szkół w Sicienku oraz w Szkole Podstawowej w Trzemiętowie, ich realizacja przeniesiona została na rok 2014.

Warsztaty dla rodziców odbyły się w następujących terminach:

- Zespół Szkół w Sicienku: 27.02.2014 roku.
Ilość rodziców uczestniczących w warsztacie – 17 osób
- Szkoła Podstawowa w Trzemiętowie: 28.01.2014.
Ilość rodziców uczestniczących w warsztacie – 12 osób

Młodzież klas II gimnazjalnych Zespołu Szkół w Wojnowie (46 osób) wzięła udział w spotkaniu profilaktycznym na temat zjawiska cyberprzemocy organizowanym w kinie HELIOS. Uczestnikom najpierw zaproponowano obejrzenie filmu pt. „Przytul mnie”, w którym nastoletnia, bardzo dobra, spokojna uczennica zostaje publicznie poniżona przez swoich kolegów. Po filmie wywiązała się dyskusja, w której uczestniczyli funkcjonariusze Policji, Straży Miejskiej oraz przedstawiciel Instytutu Psychologii UKW w Bydgoszczy.

„Warsztaty dla młodzieży”

W dniach 1 - 3 grudnia 2014 roku w Zespole Szkół w Wojnowie zorganizowano warsztaty profilaktyczne pod tytułem „Odpowiedzialna młodość” dla uczniów klas IA i II A, B gimnazjum w zakresie szkód wynikających ze spożywania alkoholu przez młodzież oraz w zakresie edukacji seksualnej. Warsztat miał charakter wprowadzający w tematykę seksualności człowieka i wpływu alkoholu na zmianę postrzegania rzeczywistości.

W warsztatach wzięło udział 83 uczniów.

Szkolenia dla sprzedawców na temat przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości

W miesiącu grudniu zorganizowane zostało szkolenie dla wszystkich sprzedawców posiadających ważne zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Szkolenie poprowadził instruktor przygotowany do prowadzenia szkoleń dla sprzedawców. Szkolący jest osobą wpisaną na listę osób uprawnionych do prowadzenia tego typu szkoleń, którą prowadzi Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie. Zaproszenie

przyjęło 6 sprzedawców spośród 30 punktów, w których dokonywana jest sprzedaż napojów alkoholowych.

Działania kontrolne punktów sprzedaży

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Policjantami Komisariatu Policji w Koronowie dokonała w roku 2014 roku w miesiącach styczniu, marcu i sierpniu kontroli 29 placówek handlowych. O stwierdzonych uchybieniach wynikających z obowiązku przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości przedsiębiorcy zostali powiadomieni na piśmie.

Ponadto w miesiącu sierpniu 2014 roku Wójt Gminy Sicienko wraz z GKRPA w Sicienku wystosował do wszystkich przedsiębiorców pismo przypominające o zakazie spożywania alkoholu w sklepie lub jego obrębie.

W miesiącu lipcu GKRPA zwróciła się z prośbą apelem do wszystkich przedsiębiorców na zwrócenie szczególnej uwagi na problem spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież tj. grupę potencjalnych nieletnich „klientów” W piśmie wskazano podstawę prawną jaką daje ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie potwierdzania wieku klienta.

W ramach działań interwencyjno-kontrolnych GKRPA zleciła przeprowadzenie badania dostępności sprzedaży alkoholu osobom nieletnim na terenie Gminy Sicienko. Sprawdzono 28 punktów sprzedaży. Spośród przebadanych punktów - 15 sprzedawców umożliwiło osobie „nieletniej” zakup alkoholu, którym było piwo. W trzech punktach sprzedawcy zapytali o dowód tożsamości i pomimo otrzymania informacji, iż „osoba małoletnia” zapomniała dowodu, sprzedano alkohol. Z powyższych badań wynika, iż dostępność sprzedaży alkoholu osobom nieletnim na terenie Gminy Sicienko wynosi **53,57%**.

Do sprzedawców wystosowano stosowne pismo wraz z broszurą „Dlaczego nie sprzedawać alkoholu nieletnim – poradnik dla sprzedawców”. Poradnik zawiera regulacje prawne dot. zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, zagadnienia odpowiedzialności społecznej w zakresie sprzedaży alkoholu nieletnim oraz praktyczne porady z tego zakresu.

*Przeszkolenie nauczycieli w zakresie programu **Dziękuję –nie***

Cel: opóźnienie rozpoczęcia używania alkoholu i narkotyków przez młodzież a wobec uczniów eksperymentujących – zatrzymanie lub ograniczenie używania substancji drogą doskonalenia umiejętności podejmowania decyzji odmawiania zachowań ryzykownych dla zdrowia.

Adresaci: uczniowie od klasy IV podstawowej do gimnazjum.

Realizatorzy: przeszkoleni nauczyciele (instruktorzy).

W zorganizowanym szkoleniu udział wzięło 8 nauczycieli ze szkół w Sicienku, Wojnowie, Kruszyńce, Samsiecznie, Strzelewie, Trzemiętowie. Realizacja zajęć rozpoczęła się w roku 2015.

*Warsztaty edukacyjne dla gimnazjalistów na temat **mechanizmów uzależniania się***

Warsztaty pod nazwą „Młodzi wobec wyzwań młodości” odbyły się w klasach II A i B Gimnazjum Zespołu Szkół w Sicienku i miały na celu podniesienie świadomości młodzieży w zakresie substancji psychoaktywnych. W warsztatach wzięło udział 40 uczniów. Sprawozdanie merytoryczne złożono w ZS w Sicienku oraz przekazano do wiadomości GKRPA.

Kampanie edukacyjne obejmujące profilaktykę narkomanii

Gmina Sicienka przystąpiła do kampanii „Narkotyki - to mnie nie kręci”. Kampania skierowana jest przede wszystkim dla młodzieży gimnazjalnej, która wchodząc w nowe środowisko szkolne narażona jest na częstsze podejmowanie zachowań ryzykownych związanych z eksperymentowaniem z różnymi substancjami. Adresatami powyższej kampanii są również rodzice uczniów. Do kampanii przystąpiły Zespół Szkół w Wojnowie oraz Zespół Szkół w Sicienku.

W ramach kampanii zrealizowano:

- ✓ przedstawienie teatralne dla uczniów i rodziców Zespołu Szkół w Wojnowie,
- ✓ konkurs wiedzy profilaktycznej,
- ✓ rozpowszechniono ulotki wśród rodziców podczas wywiadówek szkolnych,
- ✓ przygotowano gazetę edukacyjną dla uczniów i rodziców,
- ✓ konkurs plastyczny dla uczniów gimnazjum.

W Zespole Szkół w Sicienku w dniu 15 maja 2014 roku odbył się spektakl edukacyjno-profilaktyczny dla uczniów i Rodziców uczniów klas VI oraz klas gimnazjalnych pt. „Wpadka” w wykonaniu aktorów Teatru Polskiego w Bydgoszczy. Gmina Sicienko za aktywne uczestnictwo w II edycji ogólnopolskiej akcji profilaktycznej „Narkotyki - to mnie nie kręci” otrzymała certyfikat za trud włożony w edukację dzieci i młodzieży, rzetelną pracę na rzecz szkoły i całej społeczności lokalnej oraz propagowanie pozytywnych działań profilaktycznych.

Na realizację opisanych powyżej zadań w roku 2014 wydano **162 424,28 zł**, w tym:

- 154.462,48 zł – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 7.961,80 zł - Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Oprac. GKRPA, 10.02.2015r.